

Daltonbeleidsplan

2007-2011

De Waterval
Cronjéstraat 46
3851 ZS Ermelo
Tel: 0341 554232

Inhoud

Hoofdstuk

- 1 Inleiding.
- 2 Voor wie is dit document geschreven.
- 3 Relatie met andere beleidsstukken.
- 4 Waarom daltononderwijs.
- 5 Algemene en klassenregels.
Hoe geven wij de kinderen verantwoordelijkheid.
Effectieve instructie.
Omgaan met verschillen.
- 6 De organisatie van het daltononderwijs.
De dagkleuren.
Dagritmekaarten.
Maatjesborden.
Het stilteteken.
Het teken voor uitgestelde aandacht.
Planborden.
Stiltemeters.
Klassendienst.
Kinderraad.
- 7 De taak.
Wat staat er op de taak.
- 8 Samenwerkend leren.
- 9 Dalton ontwikkelplannen.
- 10 Bijlagen.

1. Inleiding

Dalton is een visie en heeft geen vast systeem. Iedere daltonschool geeft op zijn eigen wijze invulling aan het daltononderwijs.

Daltonscholen zullen dus onderling van elkaar verschillen.

In dit daltonbeleidsplan staat beschreven hoe het team van De Waterval invulling geeft aan het daltononderwijs.

Het daltonbeleidsplan is een praktisch werkdocument. Hierin wordt beschreven hoe de leerkrachten werken. Wat de vaste hoofdlijnen zijn en welke afspraken er gemaakt zijn. Welke materialen gebruiken wij. Hoe gaan wij om met regels en afspraken.

Wij vinden het belangrijk dat er een duidelijke doorgaande lijn is van groep 1 t/m groep 8.

Om die doorgaande lijn te waarborgen is het belangrijk dat er een document is waarin iedereen kan terugvinden welke afspraken er zijn gemaakt.

Aan het eind van elk schooljaar zal het daltonbeleidsplan door het team worden geëvalueerd.

Het plan kan dan, waar nodig, worden bijgesteld.

Ook de nieuwe beleidsvoornemens die betrekking hebben op ons daltonbeleid en die zijn vastgelegd in het schooljaarplan, zullen worden opgenomen.

2. Voor wie is dit document geschreven

De Waterval heeft sinds februari 1991 een officiële daltonlicentie. Elke 5 jaar worden wij door de Nederlandse Daltonvereniging getoetst of wij deze licentie mogen behouden. In mei 2010 zullen wij weer geïnspecteerd worden.

Dit document is geschreven voor:

- De leerkrachten en invalleerkrachten
- Ouders van de leerlingen van onze school
- Ouders die overwegen om hun kind aan te melden
- De onderwijsinspectie
- De visiteurs van de Nederlandse Daltonvereniging
- De visiteurs van de stichting Proo
- Het schoolbestuur
- Andere daltonscholen.

3. De relatie met andere beleidsstukken.

Het schoolplan

In het schoolplan 2007-2011 wordt verwoord hoe er deze 4 jaar op De Waterval gewerkt wordt.

Ook daarin wordt aangegeven hoe en met welke materialen er op school gewerkt wordt.

De reikwijdte van het schoolplan is groter dan dit daltonbeleidsplan.

In dit plan worden voornamelijk de praktische afspraken beschreven die binnen het onderwijsteam zijn gemaakt.

De schoolgids

Jaarlijks ontvangen de ouders een schoolgids. De schoolgids informeert de ouders over het lopende schooljaar. Ook hierin is de organisatie van ons onderwijs opgenomen. De schoolgids wordt aan het begin van het nieuwe schooljaar zo snel mogelijk uitgereikt, evenals de schoolkalender.

De schoolkalender geeft voornamelijk de vrije dagen en de bijzondere activiteiten aan. Bij elke maand is een spreuk gezet die van toepassing is op ons daltononderwijs.

Het jaarverslag/ jaarplan

Het jaarverslag wordt geschreven op basis van de studiedag die gehouden wordt aan het eind van elk schooljaar. Daarin wordt het afgelopen schooljaar geëvalueerd. Ook de borging van de geplande ontwikkelingen wordt vastgesteld.

Het jaarplan is, evenals het jaarverslag, een verantwoordingsdocument richting ouders, bestuur en inspectie. In het schoolplan 2007-2011 staan de beleidsvoornemens voor de vier jaar dat het schoolplan geldt. In het jaarplan worden deze voornemens geactualiseerd en waar nodig aangepast.

4 Waaronderwijs

Daltononderwijs valt onder een vorm van de traditionele vernieuwingsscholen.

Kenmerkend voor het daltononderwijs is dat het zich steeds aanpast aan de veranderende eisen en verwachtingen van de samenleving.

Voor onze daltonschool betekent dat:

- een goed pedagogisch klimaat.
- omgaan met elkaar op basis van respect
- een rode draad, qua werkwijze, van groep 1 t/m 8
- gebruik van een taak van groep 2 t/m 8
- er is een kieskast met keuzewerk
- werken met uitgestelde aandacht
- differentiatie van het onderwijs
- er zijn dagkleuren
- werken met maatjes
- werken met tutores
- gebruik van coöperatieve werkvormen.
- een eigen werkplek zoeken
- stilwerktafels, waar je niet gestoord mag worden

Daarnaast is de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor een prettige werk- en leefomgeving een van de sterke punten van het daltononderwijs.

Het daltononderwijs is gebaseerd op de drie principes *vrijheid, zelfstandigheid en samenwerking*.

Aan deze drie principes wordt onder meer gestalte gegeven via *de taak*.

Vrijheid:

Met vrijheid wordt hier een duidelijk afgebakende vrijheid bedoeld.

Jouw vrijheid wordt bepaald door de vrijheid van anderen, maar jouw vrijheid mag nooit ten koste gaan van de vrijheid van de ander met wie je samenwerkt. Een ander mag jou bijv. niet onnodig storen. Tegenwoordig spreken wij ook wel van 'verantwoordelijkheid'. Verantwoordelijk, niet alleen voor jezelf maar ook voor de ander. Verantwoordelijk voor je omgeving en verantwoordelijk voor je werk. Deze verantwoordelijkheid moet aangeleerd en ontwikkeld worden. De daltonschool staat hierin gelukkig niet alleen, ook thuis en in onze samenleving zijn regels waar het kind zich aan moet houden.

Zelfstandigheid:

Binnen het daltononderwijs wordt regelmatig een beroep gedaan op de zelfstandigheid van de kinderen. Het betekent niet dat een kind maar aan zijn lot moet worden overgelaten. Als een kind instructie nodig heeft, wordt het door de leerkracht of een andere leerling geholpen.

Samenwerking:

Samenwerken betekent: rekening houden met de ander, steun geven, maar ook steun krijgen. Door samen te werken leer je dat het goed is om dingen met elkaar te doen. Wij vinden het belangrijk dat aan kinderen de gelegenheid geboden wordt om samen te werken. Niet alleen bij het schoolwerk, maar ook in de dagelijkse omgang met elkaar.

De Taak

De taak is de kapstok waaraan wij het onderwijs ophangen.

Via de taak kan het kind zelf kiezen aan welk onderdeel van de leerstof het eerst gewerkt gaat worden (vrijheid).

Het kind kan bepalen welk werk zonder hulp gemaakt kan worden (zelfstandigheid).

Ook kan het kind op de taak zien bij welke onderdelen er samengewerkt kan worden (samenwerken).

In hoofdstuk 7 wordt de taak nog uitgebreid besproken.

5 Algemene- en klassenregels.

Het kan nooit de bedoeling zijn dat jouw vrijheid wordt verkregen ten koste van de ander. Vandaar dat er op school een aantal regels zijn opgesteld waar wij ons allemaal aan houden.

Er zijn algemene regels die gelden voor alle kinderen en volwassenen op school. Daarnaast zijn er klassenregels. Aan het begin van het schooljaar stelt de groepsleerkracht samen met de leerlingen de klassenregels vast.

Alle regels die wij hanteren gelden zowel voor volwassenen als voor kinderen.

De algemene regels die gelden voor volwassenen en kinderen in de school.

De schoolregels:

- Wij respecteren ieders mening.
- Wij springen zorgvuldig met elkaars spullen om.
- Wij negeren niemand.
- Wij zorgen ervoor dat iedereen zich veilig voelt.
- Wij bedreigen niemand.
- Wij doen niemand geestelijk of lichamelijk pijn.
- Wij vallen niemand lastig.
- Wij discrimineren niet.
- Wij maken geen misbruik van macht.

De algemene klassenregels

- ik luister naar jou
- ik houd rekening met jou
- ik leer met en van jou
- ik help jou
- ik ben voorzichtig met jouw spullen
- ik zoek samen met jou een oplossing voor elk probleem.
- Ik zorg ervoor dat jij geen last hebt van mijn gedrag
- Ik probeer mijn vergissingen goed te maken.

De klassenregels

Deze regels worden aan het begin van ieder schooljaar in iedere groep vastgesteld.

Het maximum is 10 regels te beginnen met:

- stoor een ander zo min mogelijk
- zorg voor een nette, opgeruimde omgeving
- alles heeft een vaste plaats, leg spullen daar ook terug
- wij gebruiken het stilteteken

5.1 Hoe geven wij kinderen verantwoordelijkheid

Wij vinden het belangrijk dat kinderen zelf keuzes leren maken en dat het kind voor de gevolgen van die keuzes een eigen verantwoordelijkheid draagt.

Vanzelfsprekend zal bij de lagere groepen de leerkracht een grotere rol spelen bij het maken van de keuzes dan in de hogere groepen.

Kinderen nemen eigen verantwoordelijkheid voor:

- het plannen van de dag/week
- het al of niet volgen van instructie
- het nakijken van gemaakt werk
- het bijhouden van hun taak
- het vragen om hulp bij een medeleerling of de leerkracht
- het naleven van de school- en klassenregels

5.2 Effectieve instructie

Elke maandag bespreekt de leerkracht de nieuwe weektaak. De kinderen weten dan wat er die week van hen wordt verwacht.

Op de taak staat bij welke vakken de leerkracht eerst instructie geeft voor je er aan mag beginnen. Of er alleen of samengewerkt kan worden. Ook het samenwerken met het maatje van de week staat op de taak aangegeven.

Als de leerkracht voor een bepaald onderdeel instructie heeft gegeven, werken de kinderen vervolgens zelfstandig verder aan hun taak. Leerlingen die nog een extra instructie nodig hebben krijgen dit in een kleiner groepje van de leerkracht. De andere leerlingen werken volgens het principe van de uitgestelde aandacht.

5.3 Omgaan met verschillen

In principe doorlopen alle kinderen op onze school hetzelfde basisprogramma. Als dit niet lukt krijgt het kind voor een of meer onderdelen een apart programma. Dit wordt eerst met de ouders besproken.

Wij beschikken over een leerlingvolgsysteem(LVS).

Met behulp van het LVS kan de school zich een goed beeld vormen van de schoolprestaties van kinderen. De behoefte aan extra hulp of begeleiding wordt daardoor op tijd gesignaleerd.

De resultaten van de toetsen worden regelmatig besproken in de teamvergaderingen.

De groepsleerkracht vult, voor de kinderen waarbij dat nodig is, een bespreekformulier in. Vervolgens wordt er een handelingsplan opgesteld. Op het handelingsplan staan de activiteiten die nodig zijn om het kind extra te begeleiden. Voordat het handelingsplan wordt toegepast, wordt het eerst met de ouders besproken.

Indien nodig werken de kinderen met een eigen leerlijn. Daarbij is het streven om aan het eind van groep 8, minimaal de einddoelen van groep 6 te behalen.

Voor kinderen met een rugzak hebben wij een onderwijsassistente aangesteld.

Altijd wordt er op de taak het zgn. moetwerk aangegeven. Dit wordt gemaakt door kinderen die meer aankunnen dan de basisstof. Hierbij wordt gebruik gemaakt verrijkingstof. Bij een aantal methodes wordt deze stof aangegeven. Ook zijn er extra materialen zoals Kien of de Somplexmappen. Voor kinderen die het rekenen op A-niveau beheersen gebruiken wij het routeboekje.

6 De organisatie van het daltononderwijs

6.1. Dagkleuren

Iedere dag van de week heeft een eigen kleur. De kleuren geven structuur aan de week en helpen de kinderen bij het plannen. In alle groepen hangen de kleuren herkenbaar op. Bij de kleuters is het rad van Pompom aangepast aan onze weekkleuren.

Als de kinderen werk af hebben, kleuren zij dit in de dagkleur af op hun taak.

De kleuren zijn:	maandag	rood
	dinsdag	oranje
	woensdag	geel
	donderdag	blauw
	vrijdag	groen

6.2 Dagritmekaarten

Voor de kinderen van groep 1/2 zijn er dagritmekaarten om de tijd te ordenen.

Ook groep 3/4 maakt gebruik van dagritmekaarten, hier zijn zij echter ter ondersteuning van de taak. Kinderen zien wat zelfstandig gemaakt kan worden.

6.3 Maatjesborden

In alle groepen wordt gewerkt met maatjes. Elke week worden 2 leerlingen middels een foto aan elkaar gekoppeld. Er is een rooster opgesteld zodat alle kinderen elkaar onderling tegenkomen. Behalve dat deze twee kinderen "voor elkaar zorgen" zijn er ook minimaal 2 opdrachten die zij in die week samen moeten uitvoeren. Het samenwerken met andere kinderen staat hier los van en mag door de hele week naar eigen keuze en inzicht uitgevoerd worden.

6.4 Het stilteteken

In alle groepen wordt het stilteteken gehanteerd, ter ondersteuning hangt hiervoor een afbeelding in elke groep

6.5 Teken voor uitgestelde aandacht

Tijdens het werken met uitgestelde aandacht heeft de leerkracht de mogelijkheid om kinderen met specifieke problemen te helpen. Het is dan de bedoeling dat de kinderen de leerkracht niet storen. Natuurlijk mogen de kinderen wel elkaar om raad of advies vragen.

Voor de leerkrachten:

In groep 1/2 betekent Pompom op de stoel van juf dat zij niet gestoord kan worden.

In groep 3/4 en 5/6 wordt een rode stip op het bord geplakt.

In 7/8 wordt van de leerlingen verwacht dat zij zelf zien dat de leerkracht bezig is en dus hun vragen even uitstellen. Zit de juf achter het bureau dan mag zij gestoord worden, maar niet meer dan twee kinderen tegelijk.

Voor de kinderen:

In groep 3/4 wordt gewerkt met kleurenblokjes.

In de groepen 3/8 geldt dat, als je aan de stilwerktafel werkt, je niet gestoord wil worden.

6.6 Planborden

In groep 1/2 wordt gebruik gemaakt van een planbord. Kleuters die hun taakwerk af hebben gebruiken het planbord om aan te geven welke werkjes zij gaan doen.

In groep 3/4 wordt het planbord gebruikt voor de kinderen van groep 3. Zij beheersen vooral in het begin het lezen niet voldoende om hun taak zelfstandig in te vullen. Op het planbord geven zij aan dat het zelfstandig werk gemaakt is.

6.7 Stiltemeters

Op diverse werkplekken buiten de groepen hangen onze zgn. stiltemeters. Hierop wordt aangegeven of er in de desbetreffende ruimte wel of niet gepraat mag worden. Ook het verschil tussen rustig samen aan iets bezig zijn (overleg) of met iets wat meer geluid vraagt (drama, handvaardigheid) kan hierop worden aangegeven.

6.8 Klassendienst

De kinderen zijn op De Waterval ook verantwoordelijk voor hun eigen leefomgeving.

In elke groep is een lijst met huishoudelijke werkjes. Deze worden dagelijks door twee leerlingen uitgevoerd. De leerlingen die klassendienst hebben, zijn dat voor een hele week. Bij de kleuters wordt de klassendienst per dag geregeld.

6.9 De kinderraad.

Op De Waterval hebben wij een kinderraad. Het stimuleert de kinderen om zich in te zetten en na te denken over onze school.

Zij leren opkomen voor hun belangen. Zij leren vergaderen, mee praten en mee denken.

De kinderraad is samengesteld uit minimaal 7 leerlingen. Uit elke groep een leerling, te beginnen vanaf groep 2. Een van de leerlingen is voorzitter. De voorstellen van de kinderraad komen terug in het teamoverleg.

7 De taak

De lestijd op onze school wordt verdeeld in taakuren en klassikale uren. Tijdens de klassikale uren zijn alle kinderen bezig met hetzelfde vak. Bij de klassikale uren gelden meestal dezelfde regels als bij de taakuren. Ook bij klassikale uren mogen de kinderen samenwerken. Vaak is er echter een klassikale instructie aan vooraf gegaan.

Via de taak kan het kind zelf kiezen aan welk onderdeel van de leerstof het eerst gewerkt gaat worden. Op de taak ziet het kind voor welke vakken instructie gegeven wordt.

Het kind kan bepalen welk werk zonder hulp gemaakt kan worden.

Ook kan het kind op de Taak zien bij welke onderdelen er samengewerkt kan worden.

Het werken met het weekmaatje staat er op aangegeven.

Via de Taak kan er gedifferentieerd gewerkt worden. Er is een indeling in A-, B- of C-taken. Een kind met een A-taak heeft veel controle en hulp nodig. Er is dus veel overleg tussen de leerkracht en de leerling.

Een kind met een B-taak moet er voor zorgen dat het werk per dag wordt afgemaakt. Kinderen met een C-taak hebben een weektaak. Zij mogen dus doorgaan, maar pas als al het werk van de dag af is.

Een C-taak is niet alleen voor goede leerlingen. Kinderen die een goede "daltoninstelling" hebben, voelen zich heel prettig met zo'n C-taak.

Als een kind op een of meer onderdelen niet goed kan meekomen, dan krijgt het kind voor die onderdelen een aangepaste taak.

Op de Taak staat in de eerste plaats de basisstof vermeld. Dit werk wordt door alle kinderen gemaakt. Daarnaast bevat de taak het zogenaamde 'moet- en magwerk'.

Moetwerk moet gemaakt worden als de basisstof klaar is. Het is verrijksstof. Vaak gaat deze stof wat verder dan de basisstof. Het kost wat meer denkwerk.

Daarna mag er nog magwerk gemaakt worden. Dit kan werk zijn dat moeilijker is, maar ook werk dat leuker is dan de basisstof.

Ook is er ruimte voor extra-werk. In elke klas is een extrawerkkast aanwezig waaruit de kinderen mogen kiezen.

Als kinderen een onderdeel van de Taak af hebben, dan kleuren zij dit in. Elke dag heeft een eigen kleur.

Vanaf groep 3 laat je werk dat af is, altijd even aan de leerkracht zien voordat je gaat nakijken, of voordat je het in de nakijkbak legt. Toetsen worden altijd door de leerkracht zelf nagekeken.

De leerkracht noteert bij het gemaakte werk een waardering op de Taak. Alle fouten worden de volgende dag eerst verbeterd voor je aan het werk van die dag gaat beginnen.

Elke maandag gaat de Taak mee naar huis, de ouders blijven zo goed op de hoogte van het werk van hun kinderen. Vervolgens komt de Taak, voorzien van een handtekening weer terug op school

Op de achterkant van de taak kunnen de kinderen dagelijks aangeven hoe zij de dag hebben beleefd

7.1 Wat staat er op de taak

- Arbeid met ontwikkelingsmateriaal en arbeid naar keuze in groep 1 en 2.
- Taal en begrijpend lezen
- Tutorlezen
- Spelling
- Rekenen.
- Geschiedenis.
- Aardrijkskunde.
- Lezen en recreatief lezen.
- Schrijven in groep 6 t/m 8.
- Werken in het documentatiecentrum.
- Sociaal-emotionele vaardigheden.
- Godsdienst en Humanistisch vormingsonderwijs
- Natuur en techniek.
- Verkeer en sociale redzaamheid
- Geestelijke stromingen
- Extra werk
- De diverse kringen en spreekbeurten
- Engels
- Teken en Handvaardigheid.
- Gymnastiek.
- Dramatische vorming.
- Muziek
- Het keuze-uur

Overige betekenissen:

Een * betekent : wacht voordat je hieraan begint op instructie.

Een M betekent : deze opdracht maak je met je maatje.

Een F betekenen t: verbeter eerst je fouten voor je verder gaat.

Een --, -, □, + of een ++ zijn de waarderingen die gegeven worden door de leerkracht.

Een O op de taak betekent dat het werk niet is ingeleverd.

Een cijfer wordt gegeven bij toetsen.

8. Samenwerkend leren.

Samenwerkend leren is een werkwijze om de kwaliteit van ons onderwijs te vergroten. Kinderen kunnen van elkaar leren, niet alleen kennis maar ook vaardigheden. Zij leren veel van voordoen, samendoen en nadoen. Zij leren hun gedachten onder woorden brengen, te argumenteren en ook om hun mening aan te passen als dat beter is.

Het is belangrijk dat er op school een goed pedagogisch klimaat heerst. Wij gaan daarom uit van drie basisvoorwaarden:

Positieve wederzijdse verantwoordelijkheid.

De leerlingen moeten het gevoel hebben elkaar nodig te hebben bij de samenwerkingsopdracht. Het is de bedoeling dat kinderen materiaal en informatie delen.

Individuele verantwoordelijkheid.

De leerlingen weten dat ze ook individueel verantwoordelijk zijn. Elke leerling in de groep moet na afloop kunnen vertellen hoe het proces verlopen is en wat zijn eigen bijdrage is geweest aan het eindresultaat.

Directe interactie.

De opdracht is zo geformuleerd dat deze de leerlingen uitnodigt om veel te praten. Door veel te praten wisselen de leerlingen kennis, ideeën en informatie uit. Bovendien ontdekken zij dat ze samen meer weten dan alleen. Het is belangrijk dat alle leerlingen aan de beurt komen.

Enkele specifieke basisvaardigheden van het samenwerkend leren zijn:

- elkaars naam gebruiken.
- elkaar aankijken tijdens het praten.
- vriendelijk op elkaar reageren.
- elkaar gelegenheid geven mee te doen.
- een inbreng durven hebben.
- duidelijk praten, zodat andere je verstaan.
- meewerken aan de groepsopdracht.
- luisteren naar elkaar.
- elkaar uit laten praten.
- de inbreng van een andere accepteren.
- bij je groepje blijven.
- rustig praten en werken.
- materiaal met elkaar delen.
- om de beurt praten.
- aan de opdracht doorwerken tot deze af is.

In de teamvergaderingen wordt het samenwerkend leren regelmatig besproken en geëvalueerd. Ook de leerkrachten kunnen tijdens deze vergaderingen het samenwerkend leren toepassen en ervaringen delen.

9 Daltonontwikkelplannen

Daltonontwikkelplan 1 samenwerken

Samenwerken	Wie , wanneer
<p>Orientatie: Invullen van de ontwikkelingslijn Samenwerken. Het samenwerken, samen leren is nu gerealiseerd.</p>	<p>Team, januari 2010</p>
<p>Stappen:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. in de eerste schoolweek met leerlingen afspraken maken over het groepsproces. 2. vaststellen van de coöperatieve werkvormen, doorgaande lijn vaststellen en in de klassenmap vastleggen. 3. iedere teamvergadering even elkaar scherp houden op coöperatief werken in de groep volgens ons werkwijze (presentatie/feedback) 4. invullen lijst sociale vaardigheden invullen tweemaal per jaar 5. oriënteren op materiaal om dit te ondersteunen, 	<p>Eerste schoolweek, iedere leerkracht</p> <p>In teamvergaderingen realiseren. januari 2010 is de lijst compleet</p> <p>Een doorgaand proces waarbij wij leren met en van elkaar</p> <p>Alle leerkrachten, handelingsplan bij minder dan 75 %.</p> <p>studiedag 2009/2010</p>
<p>Einddoel: 2009- 2010:</p> <p>Naast het samenwerken zal ook het samenwerkend leren een onderdeel van ons didactisch programma zijn We willen onze aanpak verschuiven van Samenleren naar coöperatief leren. Hiervoor nemen we 2 jaar de tijd. Aan het eind van schooljaar 2009 2010 hebben we punt 1 tot en met 5 gerealiseerd.</p> <p>Bereiken van samenwerkend leren in 2011</p>	<p>allen</p>
<p>Kennismaken met andere Daltonscholn</p>	<p>Op bezoek bij school in Steenwijk (?) over Structureel coöperatief leren</p>
<p>Visitatie in 2010</p>	
<p>Collegiale consultatie</p>	<p>bij elkaar kijken in de groepen.</p>

Daltonontwikkelplan 2 verantwoordelijkheid

Vrijheid verantwoordelijkheid	Wie , wanneer
<p>Orientatie: Invullen van de ontwikkelingslijn Vrijheid Verantwoordelijkheid. Het totaal leerkracht gestuurd werken bestaat niet meer op de Waterval. Om de gedeelde sturing nog beter te maken gaan we werken aan reflectie en invoering portfolio. Zie zelfstandigheid.</p>	Team, april 2009
<p>Stappen: Instellen kinderraad</p>	2009-2010
<p>Einddoel: We willen onze aanpak verschuiven van gedeelde sturing door leerkracht naar gedeelde sturing door leerling.</p>	
Kennismaken met andere Daltonschole	2009 -2010
Visitatie in 2010	
Collegiale consultatie	bij elkaar kijken in de groepen.

Daltonontwikkelplan 3 zelfstandigheid

Zelfstandigheid	Wie , wanneer
<p>Orientatie: Invullen van de ontwikkelingslijn Zelfstandigheid. Het zelfstandig werken is nu gerealiseerd.</p>	Team, april 2009
<p>Stappen:</p> <ul style="list-style-type: none"> 6. werken aan het plannen en reflecteren bij de weektaak. 7. in iedere groep wordt geoefend met het noteren van doelen door de kinderen op de achterkant van de taak. 8. weektaak aanpassen in 2010-2011 9. reflecteren op werkgedrag door leerlingen gekoppeld aan portfolio 	<p>Experimenteren in groep 7/8 in 2009 /2010 Hele schooljaar 2009/ 2010. Komt iedere teamvergadering aan de orde.</p> <p>Cursus bij de IJsselgroep : gesprekken met kinderen voeren</p>
<p>Einddoel: 2009- 2010: realiseren van zelfstandig leren We willen onze aanpak voor een deel verschuiven van zelfstandig leren naar zelfverantwoordelijk leren. Hiervoor nemen we ten minste 3 jaar de tijd.</p>	
Kennismaken met andere Daltonschole	School zoeken voor reflectie Digiportfolio ?
Visitatie in 2010	
Collegiale consultatie	bij elkaar kijken in de groepen.

Als bijlagen zijn de taken uit de diverse groepen bijgevoegd.